

MITÄ KULTTUURI ON?

= viljellä (lat.)

**YO-tehtävät ja kulttuurikäsitteen
kertausta**

YO-tehtäviä

- 6. Afrikan tähden Afrikka-kuva Aineisto 20p.
- 6. Suhtautuminen kolonialismiin, Aineisto 20p.
- 6. Erilaiset kulttuurien kohtaamisen tyypit 20p
- 6. Eurooppalaisten suhtautuminen alkuperäiskansoihin, aineisto 20p.
- 6. Kolonialismi Suomen näkökulmasta, 20p
- 6. Kolonialismin ja imperialismin jäljet siirtomaavalloissa 20p.
- 6. Alkuperäiskansojen yhteiset intressit, aineisto 20p.
- 6. Länsimaat ja Afrikka 20p. Aineisto
- 6. Eurooppa ja imperialismi 20p. Aineisto
- 6. Kulttuurien kohtaaminen (aineistona tekstikatkelma) 20p.
- 6. Alkuperäiskansat (aineistona videokatkelma ja kaksi tekstikatkelmaa) 20p

MITÄ KULTTUURI ON?

= viljellä (lat.)

MÄÄRITELMIÄ

- Luonnon hoitamista ihmisen **tarpeiden tyydyttämiseksi**
 - colere = viljellä → cultura (subst.) - agriculture
- **Ihmishengen jalostaminen**
=hengenviljely: Cicero → animi cultura
- **Taistelua olemassaolosta**
- **Yhteistyötä inhimillisen olemassaolon kohottamiseksi**

MÄÄRITELMIÄ

- Jonkin kansan tai kansojen ryhmän suoritusten kokonaisuus
 - Aineellisen ja henkisen elämän eri ilmiöt
 - Ihmisen toiminta ja sen tuotteet tekniikassa, tieteessä, taiteessa ja uskonnossa
 - Käsittää tiedon, uskomukset, moraalikäsitteet, lain, perinteen sekä kaikki muut sellaiset kyvyt ja tavat, jotka ihminen on yhteiskunnan jäsenenä omaksunut
- = kaikki mitä ihminen tekee!

MÄÄRITELMIÄ

1. Suppea; ihmisen henkisen toiminnan jalostuneimmat ja kultivoiduimmat muodot

- taide, tiede, uskonto ym.

2. Laaja; korostetaan kulttuurin kokonaisvaltaisuutta

- em. + kaikki kulttuurille yhtenäiset piirteet
- mitä ihmiset ovat historian aikana opineet tekemään, arvostamaan...

3. Laajin; ihmisten elämäntapa

Kulttuuri

=ihmisen jatkuvaa

hengissäpysymistäistelua

kurjuutta vastaan ja uutta

luoden.

Kulttuuri-identiteetti

= millä tavoin yhteisö määrittelee oman kulttuurinsa ja jäsentensä paikan siinä, esim.

- luonto
- ilmasto
- elinkeinot
- historia/perinteet
- yhteisö
- uskonto
- koulutus
- vanhemmat
- media
- matkustelu
- sadut
- musiikki
- lukeminen
-

Kulttuuri-identiteetin luominen on myös poissulkemista!

Miksi kulttuurista on tullut tärkeää?

- sen tutkimisesta ja tuntemisesta

- Ihmiset pitävät paikallista kulttuuria tärkeänä
- Uskonnon merkityksen kasvu
- Vastareaktio EU:lle
- Maahan- ja maastamuuttajien halu pitää identiteettinsä
- Radikalisoitumisen ehkäiseminen
- Nopeat yhteiskunnalliset muutokset

Miksi kulttuurien tutkiminen ja tunteminen on tärkeää?

- *Vaikka maailma - poliittisena ja taloudellisena järjestelmänä - yhdentyy, kulttuurien välimatka näyttäisi säilyvän.*
- *Tutkiminen entistäkin tärkeämpää.*

Miksi monikulttuurisuus on tärkeää?

1. Opitaan ymmärtämään muita kulttuureita

- voidaan oppia ymmärtämään eri kulttuureissa esiintyvät filosofiset katsomukset

2. Auttaa ymmärtämään omaa kulttuuria uudella tavalla

- mahdollisuus ikään kuin erota omasta kulttuurista ja tarkastella sitä kriittisesti

3. Lisäävät ihmisten välistä ymmärtämystä ja yhteistyötä:

- voidaan ymmärtää samankaltaisuutta, yhteisyyttä ja harmoniaa

4. Mahdollisuus löytää uusia inspiraation lähteitä heikenneille länsimaalaisille arvoillemme

- Monikulttuurisuus on luova voima

Miksi monikulttuurisuus on tärkeää?

5. Auttaa etsimään ratkaisuja kansalliset rajat ylittäviin kysymyksiin

- ihmisoikeudet, inhimillinen vapaus, tasa-arvo....

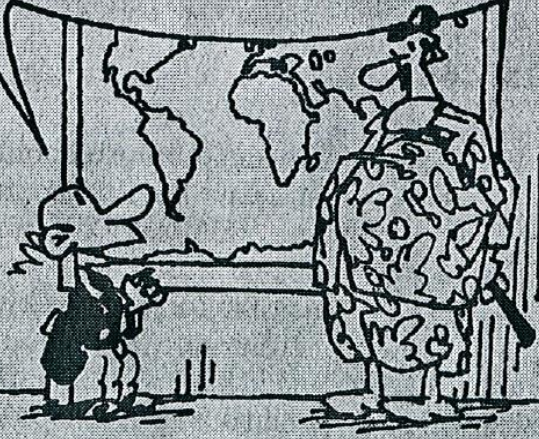
6. Sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristölliset päämäärät;

- oikeudenmukaisuus-käsite

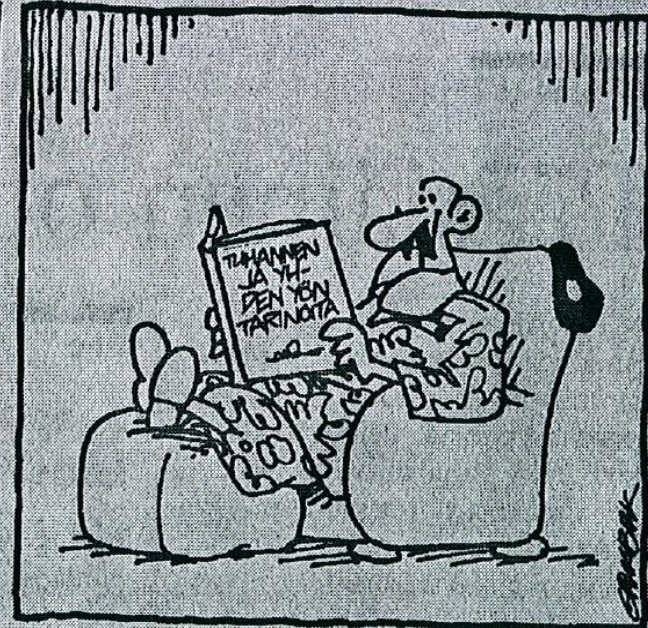
7. Mahdollisuus ymmärtää kulttuurisen diversiteetin ongelma laajoissa puitteissa

→Tavoitteena voisi olla esim. maailmankansalaisuus, joka on tietoinen inhimillisyyden ykseydestä ja jokaisen ihmisen vastuusta kaikkien muiden edessä???

SODAN VOITTO EI RIITÄ, VAAN
ON VOITETTAVA MYÖS IRAKILAI-
TEN SYDÄN JA MIELI.

SE VAATII TAAS IRAKIN
KULTTUURIN JA HISTORIAN
YMMÄRTÄMISTÄ.

e-mail: cpr@statsministeren.net
eProres

KULTTUURIN MUUTTUMINEN

- **Kulttuuri antaa sosiaaliselle toiminnalle merkityksen eli määrittelee sen.**
- **Muutos on ollut kulttuureille aina ominaista.**
 - **esim. länsimaisen tieteen historia on kertomus länsimaisen kulttuurin maailmankuvan muuttumisesta.**
- **Myös arvioijan omat kulttuuriset lähtökohdat muuttuvat.**

KULTTUURIN MUUTTUMINEN

- (Paikallis)Kulttuurit muuttuvat; yleensä muutokset ovat
 - väkivaltaisia,
 - taloudellisen tilanteen,
 - sosiaalisten ja materiaalisten tavoitteiden,
 - olosuhteiden sanelemia

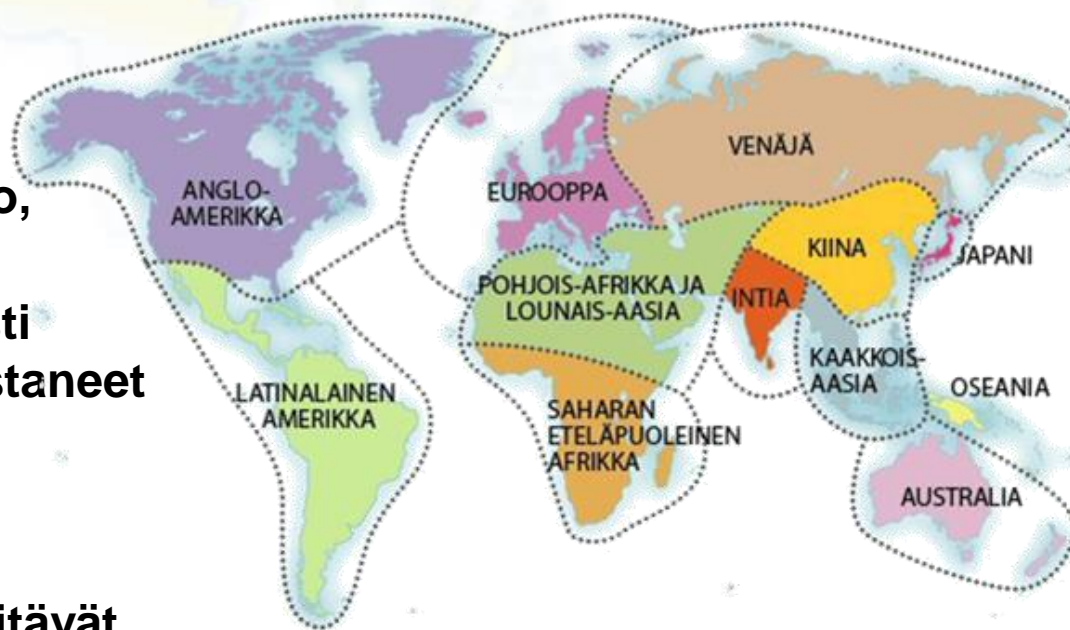
Kulttuuri-identiteetti

= millä tavoin yhteisö määrittelee oman kulttuurinsa ja jäsentensä paikan siinä

- luonto
- ilmasto
- elinkeinot
- historia/perinteet
- yhteisö
- uskonto
- koulutus
- vanhemmat
- media
- matkustelu
- sadut
- musiikki
- lukeminen
-

MAAILMANKULTTUURIT

- afrikkalaista, eurooppalaista, intialaista, japanilaista ja kiinalaista kulttuuria on kutsuttu maailmankulttuuriksi
- maailmankulttuurien syntyyn vaikuttaneet mm. kieli, uskonto, historialliset tekijät ja tavat
- maailmankulttuurit perinteisesti valtakulttuureja, jotka ovat alistaneet valtaansa alkuperäis- ja vähemmistökulttuureja
- maailmankulttuurit eivät ole yhtenäiskulttuureja, vaan ne pitävät sisällään muita alkuperäiskulttuureja ja vähemmistökulttuureja

Milloin eurooppalaiset ovat kohdanneet muita kulttuureita?

- **Minolaisen ja mykeneläisen kulttuurien synty 2000-l eaa –kauppa, siirtokunnat**
- **Foinikialaiset 800-l eaa.**
- **Persialaissodat 400-l eaa.**
- **Aleksanteri Suuri 300-l eaa.**
- **Roomalaiset 200 eaa. – v. 117**
- **Kansainvaellukset v. 300-600**
- **Muslimien ekspansio 700-l**
- **Viikingit v. 800-1000**

Milloin eurooppalaiset ovat kohdanneet muita kulttuureita?

- **Ristiretket v. 1100 – 1300**
- **Marco Polo 1200-1300-l**
- **Löytöretket v. 1450 - 1550**
- **Siirtomaiden hankkiminen v. 1550 – 1900**
 - **Tutkimusmatkat**
- **Kylmä sota**
- **Taloudellinen ekspansio**
- **Turvapaikanhakijat?**

Kulttuurien kohtaaminen

**Alati käynnissä oleva prosessi,
jossa kulttuuri muovautuu
koko ajan uudelleen.**

KULTTUURIT MUUTTUVAT

- Aina kun kaksi kulttuuria tai etnistä yhteisöä kohtaavat, toinen tai molemmat muuttuvat!
- **Yleensä muutokset ovat;**
 - väkivaltaisia,
 - taloudellisen tilanteen,
 - sosiaalisten ja materiaalistien tavoitteiden,
 - olosuhteiden sanelemissa

Kun oma kulttuuri kohtaa vieraan kulttuurin, tapahtuu yleensä neljä vaihetta:

1. Kosketus

2. Yhteentörmäys

3. Suhde

4. Rinnakkainelo

1. Kosketus

Ensimmäinen kosketus on satunnainen:

- **alkeellinen kommunikaatio**
- **aluksi ystävällinen käytös**

- yleensä eurooppalaiset pyrkivät kuitenkin osoittamaan oman ylivoimaisuutensa
- usein ei-eurooppalaiset pitivät eurooppalaisia jumalien kaltaisina olioina

2. Yhteentörmäys

Vieras kulttuuri (eur.) koetaan uhaksi:

- maaomaisuus**
- totuttujen tapojen vaarantuminen**
- eurooppalaisten oma käytös**
- sekaantuminen maan sisäisiin asioihin**
- omat valtapyrkimykset**
- orjuuttaminen**
- tautien levittäminen**
-**

3. Suhde

Pitkäaikainen molemminpuolinen suhde

= poliittinen tasapaino

- **olosuhteet: molemmille edullista olla väleissä toisen kanssa**
- **lähetystyö: voitiin käännyttää vain kun suhteet kunnossa**
 - esim. Länsi-Afrikan rannikko aina 1880-luvulle asti

3. Suhde (jatkuu)

- **eurooppalaisten kova keskinäinen kilpailu → afrikkalaiset saattoivat ”kilpailuttaa”**
- **ristiriidat afrikkalaisten välille: orjakauppa, heimorajat**

4. Kulttuurien rinnakkainelo

- **Assimilaatio = sulautuminen**
 - Oman kulttuurin hylkäämistä ja enemmistökulttuurin omaksumista
- **Akkulturaatio = sopeutuminen**
 - toinen tai molemmat kulttuurit muuttuvat
 - liittyminen, mukautuminen
- **Dekulturaatio = kulttuuri loppuu**

⇒ Miten kulttuurien rinnakkainelo näkyy nykyään?

Esimerkkejä akkulturaatiosta

- sodat
- kaupankäynti
- siirtolaisuus
- lähetystyö (ristiretket, miekkalähetystyö)
- kehitysyhteistyö
- urheilukisat yms. tapahtumat
- media, Internet
- globalisaation myötä rajat avautuneet
- pakolaiset, turvapaikanhakijat

→ **assimilaatio:**

= sulauttaminen vastaanottajamaan kulttuuriin.

→ **integraatio:**

= kotouttaminen vastaanottajamaan yhteiskuntaan.
Maahanmuuttaja säilyttää oman kielensä ja kulttuurinsa. Kaksikulttuurisuus.

→ **monikulttuurisuus:**

= maahanmuuttaja liittyy yhteiskuntaan oman kulttuurinsa kautta. Kulttuurien vuorovaikutus.

→ **segregaatio:**

= erottelu eli etniset ryhmät ja kulttuuriset yhteisöt elävät muusta kulttuurista erillään.